

Hyväksynyt: SPR:n hallitus
Pvm: 24.1.2020
Päivitetään viimeistään: 2024

RISKIENHALLINNAN LINJAUS

Riskienhallinta on osa johtamista

Riskienhallinta on johdonmukainen menettelytapa, jonka tarkoituksena on taata koko Suomen Punaisen Ristin organisaatiota kattava ja tarkoituksenmukainen riskien tunnistaminen, arviointi, hallinta sekä riskienhallinnan toimivuuden seuranta. Riskienhallinta on osa Suomen Punaisen Ristin johtamisprosessia; toimintalinjauksen laadintaa, toiminnan ja talouden suunnittelua, päätöksentekoa, päivittäistä johtamista ja toimintaa sekä valvonta- ja raportointimenettelyjä.

Riskienhallintaa toteutetaan tämän linjauksen pohjalta yhtenäisesti eri järjestöyksiköissä. Riskienhallintaprosessi tuottaa tietoa riskeistä ja niiden hallintatoimenpiteiden toimivuudesta.

Riskienhallinnan raportoinnin pohjalta tehdään tarvittaessa toimintaa korjaavia päätöksiä tai harkitaan järjestön strategian muutoksia.

Riskin käsitteen määrittely

Riski on mikä tahansa epävarmuustekijä, joka vaikuttaa tavoitteiden saavuttamiseen. Riskin seurauksena toimintamahdollisuuksia voi jäädä hyödyntämättä, tavoitteiden saavuttaminen estyy tai vaikeutuu tai aiheutuu muita haitallisia seuraamuksia. Toisaalta on mahdollista myös tunnistaa uusia mahdollisuuksia toiminnan laajentamiseksi tai kehittämiseksi.

Riskityypit / luokat

Suomen Punainen Risti jaottelee riskit seuraavasti:

- Strategiset riskit
- Taloudelliset riskit
- Operatiiviset riskit
- Vahinkoriskit

Riskien jaottelu auttaa selkeyttämään riskien vastuuttamista ja käsittelyä. Riskejä voidaan luokitella tarvittaessa myös yksityiskohtaisemmin.

Riskinottohalu ja -kyky

- **Riskinottohalu** on se riskin määrä, jonka Suomen Punainen Risti on tiettyä aikana valmis hyväksymään tavoitellessaan strategisia ja muita tavoitteitaan.
- **Riskinottokyky** on se taloudellisten resurssien määrä (esim. tulo-rahoituksen rakenne ja suhde kustannusrakenteeseen, taseen nettovarallisuus), jota vastaan riskiä voidaan ottaa.

Hyväksynyt: SPR:n hallitus

Pvm: 24.1.2020

Päivitetään viimeistään: 2024

Riskienhallinnan tavoitteet ja periaatteet

Riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa Suomen Punaisen Ristin yleiskokouksen hyväksymän toimintalinjauksen ja sen pohjalta laadittujen suunnitelmien tavoitteiden saavuttaminen. Tehokas riskienhallinta mahdollistaa riskit tiedostavan päätöksenteon niin toimintalinjauksen ja strategisten valintojen yhteydessä kuin päivittäisessä toiminnassa.

Suomen Punaisessa Ristissä riskienhallintaa toteutetaan seuraavin periaattein:

- Otamme tietoisia ja arvioituja riskejä strategiavalinnoissa päätetyissä rajoissa
 - Riskinottomamme perustuu määriteltyyn riskinottookykyyn ja -halukkuuteen.
 - Minimoimme taloudellisia, operatiivisia ja vahinkoriskejä sekä rikosten tai väärinkäytösten mahdollisuuksia toimivan sisäisen valvonnan avulla (toimintaperiaatteet, kontrollit).
 - Huolehdimme toimintamme turvallisuudesta.
 - Jatkuvuuden turvaamiseksi varmistetaan kriittiset toiminnot ja niiden tarvitsemat resurssit.
 - otamme riittävästi riskejä, jotta pääsemme parhaimpaan mahdolliseen lopputulokseen
- Riskien realisoitumiseen varaudutaan kriisi-, jatkuvuus- ym. suunnitelmin.
- Riskeistä ja riskienhallinnasta tiedotetaan henkilökunnalle ja sidosryhmille.
- Riskienhallinnan aiheuttamat kustannukset pidetään oikeassa suhteessa saavutettavissa oleviin hyötyihin nähden.

Riskienhallintavastuut

Suomen Punaisen Ristin hallitus hyväksyy riskienhallinnan linjauksen, jonka tarkoituksena on varmistaa, että riskienhallinnan toteutus järjestössä on riittävää ja asetettujen tavoitteiden mukaista.

Suomen Punaisen Ristin hallitusta avustaa riskienhallinnan toteutuksessa ja kehittämisessä Suomen Punaisen Ristin asetuksen mukaisesti tarkastusvaliokunta.

Riskienhallinnasta vastaa järjestötasolla pääsihteeri.

Riskienhallinnan vastuut määräytyvät normaalin johtamisjärjestelmän vastuiden mukaisesti.

- Keskushallinnon riskienhallinnasta vastaa pääsihteeri, jota
 - avustaa keskustoimistossa johtoryhmä; kukin johtaja vastaa toimeenpanosta oman vastuualueensa osalta
 - avustaa Kontti-ketjun ja Nuorten turvatalojen osalta kunkin johtokunta laitoksen johtosäännön ja järjestön hallituksen mahdollisesti tekemien delegointipäätösten perusteella; Kontti-ketjun ja Nuorten turvatalojen johtajat vastaavat toimeenpanosta kukin laitoksensa osalta

Hyväksynyt: SPR:n hallitus

Pvm: 24.1.2020

Päivitetään viimeistään: 2024

- Veripalvelun riskienhallinnasta vastaa Veripalvelun johtokunta; Veripalvelun johtaja vastaa toimeenpanosta ja raportoinnista Veripalvelun johtokunnalle ja järjestön hallitukselle
- Piirin riskienhallinnasta vastaa piirin hallitus piirin johtosäännön pohjalta; toiminnanjohtaja vastaa toimeenpanosta
- Osaston riskienhallinnasta vastaa osaston hallitus; tilintarkastaja/ toiminnantarkastaja ja osastokummi/ piirin henkilökunta tukevat osaston hallitusta riskienhallinnan toimeenpanossa.
- Punainen Risti Ensiapu Oy:n riskienhallinnasta vastaa yhtiön hallitus; toimitusjohtaja vastaa toimeenpanosta

Käytännössä järjestötoiminnan riskienhallinnan toteutusta tukee laajennetun johtoryhmän työskentely, johon osallistuvat keskustoimiston johtoryhmä, piirien toiminnanjohtajat ja laitosten johtajat.

Riskienhallintapäällikkö

Riskienhallinnan toteutuksen tueksi on nimettävä riskienhallinnan operatiivisesta toteutuksesta vastaava riskienhallintapäällikkö, joka

- vastaa riskienhallintalinjauksen operatiivisesta toteuttamisesta,
- kehittää yhtenäisen riskienhallintaprosessin ja käytettävät riskienhallintatyökalut järjestölle,
- tukee asiantuntijana riskianalyyysien toteutusta eri järjestöyksiköissä, ja
- kokoaa riskienhallintaraportoinnin pääsihteerinä, laajennettua johtoryhmää ja hallitusta varten.
- ylläpitää järjestötasoista riskirekisteriä

Riskienhallintapäällikkö raportoi pääsihteerille.

Riskienhallintaprosessi

Riskienhallinnan osalta tarkastusvaliokunta vahvistaa vuosittain riskienhallinnan vuosikellon aikatauluineen ja vastuuhenkilöineen tukemaan riskienhallintaprosessin tehokasta ja oikea-aikaista toteutusta.

Riskien tunnistaminen, arviointi ja riskeihin vastaaminen

Järjestön toimintaan liittyvät riskit tunnistetaan, arvioidaan ja riskien osalta määritetään tarvittavat toimenpiteet systemaattisesti.

- Strategisen suunnittelun yhteydessä toimintalinjausta valmisteltaessa analysoidaan strategiavalintoihin liittyvät mahdollisuudet ja riskit, jotka otetaan huomioon päätöksenteossa.
- Merkittävistä yksittäisistä hankkeista ja projekteista laaditaan erilliset riskianalyytit ja päätetään tarvittavista riskienhallintatoimenpiteistä.

Hyväksynyt: SPR:n hallitus

Pvm: 24.1.2020

Päivitetään viimeistään: 2024

- Operatiivisen toiminnan suunnittelun yhteydessä toiminta- ja taloussuunnitelmien laadittaessa arvioidaan tavoitteiden toteutumiseen liittyvät riskit ja niiden hallitsemiseksi määritellään tarvittavat toimenpiteet.
- Päivittäisessä toiminnassa riskienhallintatoimenpiteiden avulla varmistetaan häiriötön toiminta.

Riskienhallintatoimenpiteet suunnataan merkittävimpiin riskeihin ja kustannus-hyötyanalyysin perusteella valitaan tarkoituksenmukaiset toimenpidevaihtoehdot, joita ovat:

- riskin poistaminen
 - esimerkiksi luopumalla liian riskipitoisesta toiminnasta,
- riskin pienentäminen
 - haitan vaikutuksia ja/ tai toteutumisen todennäköisyyttä pienentämällä
- riskin jakaminen tai siirtäminen
 - esimerkiksi vakuuttamalla tai sopimusteitse,
- riskin hyväksyminen ja varautuminen riskin toteutumiseen

Riskien ja niihin liittyvien hallintatoimenpiteiden dokumentointi ja raportointi

Eri järjestöyksiköt seuraavat säännöllisesti muutoksia riskeissä ja riskienhallinnan toteutumista ja raportoivat riskeistä sekä riskien hallintatoimenpiteiden edistymisestä. Toimenpiteiden riittävyyttä ja vaikuttavuutta arvioidaan normaalin toiminta-arvioinnin yhteydessä sekä päätetään mahdollisista korjaavista toimenpiteistä.

Riskienhallinnan toteutumisen valvonta ja toimivuuden arviointi

Riskienhallinnan toteutumista ja toimivuutta arvioidaan vuosittain järjestön tarkastusvaliokunnan toimesta.

Tarkastusvaliokunta raportoi arvioinnin tulokset, mahdolliset kehittämistarpeet ja toimenpidesitykset Suomen Punaisen Ristin hallituksen päätöksenteko varten.

Myös ulkoinen ja sisäinen tarkastus arvioivat riskienhallinnan kokonaisuuden toimivuutta koko järjestössä.